

Till

Kemikalieinspektionen

Diarienumr: 4.7-H20-06473

Yttrande om

Ändringar i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:3) om bekämpningsmedel

Fritidsodlarnas Riksorganisation, FOR, tackar för att vi har fått möjlighet att lämna synpunkter på denna rapport. FOR är en samarbetsorganisation för Svensk Trädgård, Koloniträdgårdsförbundet, Trädgårdsamatörerna och ytterligare 17 rikstäckande föreningar för fritidsodlare och representerar därmed 70 000 medlemmar. FOR är också en röst för alla 5 miljoner fritidsodlare i Sverige. Inom vår verksamhet organiseras gratis rådgivning till allmänheten som vilar på ekologisk grund. Det innebär att vi ger råd om bekämpningsmetoder men inte om kemiska växtskyddsmedel. Myndigheter och universitet hänvisar privatpersoner att kontakta vår rådgivning för att få hjälp. Bland våra föreningars medlemmar finns många olika uppfattningar om bekämpningsmedel och metoder. Även om det förekommer kemiska växtskyddsmedel är vi övertygade om att de allra flesta vill undvika detta så långt det är möjligt.

Eftersom vi är en paraplyorganisation och representerar alla typer av fritidsodlare vill vi lämna följande synpunkter:

Generella synpunkter

- FOR anser att fritidsodlare ska ha samma möjlighet som ekologiska yrkesodlare att skydda sina odlingar. Växtskyddsmedel som är godkända för ekologisk odling ska även vara tillgängliga som klass 3-medel.
- Det är viktigt att undantag, liknande de som föreslås för ättiksyra och järnsulfat, går att genomföra för andra verksamma ämnen som inte är lågriskämnen i framtiden. Med förändrat klimat ökar utsattheten för nya skadegörare och invasiva främmande växter. Då behövs effektiva växtskyddsmetoder. Integrerat växtskydd med en kombination av icke-kemiska och kemiska metoder blir sannolikt nödvändig. I sådana fall är det viktigt att även privata användare, dvs. inte bara yrkesmässiga användare, har tillgång till nödvändiga växtskyddsmedel. Detta för att undvika att privata användare drabbas av orimliga kostnader för bekämpningen.

- FOR anser att om regeringens förordning (2014:425) och Kemikalieinspektionens föreskrift (KIFS 2008:3) börjar gälla den 1 januari 2021 så krävs övergångsregler för privat användning för samtliga idag godkända klass 3 medel under minst ett år. Annars blir det en absurd situation där klass 3 medel kan köpas i butik i december 2020 men inte får användas någon vecka därefter. Fritidsodlare riskerar då bli lagbrytare utan att de vet om det. De nya förslagen är i stort sett helt okända bland fritidsodlare och att genomföra detta från den 1 januari är inte rimligt.
- FOR har i tidigare remissförslag påtalat bristen på aktuell statistik för fritidsodling och användning av växtskyddsmedel, men tyvärr inte blivit hörsammade på denna punkt. Det samma gäller kunskap om vilka metoder som används som alternativ till växtskyddsmedel av fritidsodlare. Sammantaget medför detta att konsekvensutredningen bygger på olika antaganden vars rimlighet är svår att bedöma.
- FOR anser att förslaget att järnsulfat och ättiksyra ska undantas från förbudet är bra. Risken är annars stor att förbjudna produkter, vars miljö och hälsorisker är större, används istället.
- Om växtskyddsmedel förbjuds så behöver det finnas motsvarande produkter eller metoder som kan användas av fritidsodlare för att skydda sina växter. FOR efterlyser därför adekvat information och forskning om alternativa bekämpningsmetoder för fritidsodlingen. Den tillgängliga informationen utgår främst från storskalig yrkesmässig produktion och är inte alltid möjlig att anpassa till mindre skala. Om konsumenterna ska göra bra miljöval och ersätta kemiska växtskyddsmedel med andra metoder så behöver dessa grundas på vetenskapligt validerade studier. Tillgången till icke-kommersiell rådgivning måste också öka framöver.
- Uppfyllande av miljömålet *En giftfri miljö* är viktigt. Men vi ifrågasätter prioriteringen att minska antalet växtskyddsmedel och förbjuda välbeprövade verksamma ämnen. Detta samtidigt som flera problematiska ämnen får fortsätta att användas som biocider av privatpersoner. Bland myrmedlen finns fortfarande produkter som innehåller exempelvis neonikotinoider och pyretroider. Svårt att se logiken i detta. Varför kan inte bladlöss på krukväxter bekämpas med pyretrin när det samtidigt är ok att bekämpa myror med mer persistenta pyretroider på golvet i samma rum? Finns ett starkt behov att harmonisera biocid- och växtskyddslagstiftningen. Redan idag finns det exempel på privatpersoner som i olika forum rekommenderar att använda myrmedel mot växtskadegörare vilket har negativa effekter för pollinerande insekter.

Specifika synpunkter

För att underlätta för remissinstanserna så borde tabeller med godkända lågriskämnen varit med i förslaget.

Bilaga 15.

De upptagna verksamma ämnen skulle behöva kommenteras vad de är avsedda att bekämpa och beskrivas om de idag är godkända för användning i klass 3 medel. Vad gäller t ex för *Fjärilsferomon med raka kolkedjor*? Betyder det att det finns flera produkter med fjärilsferomon, som ej har raka kolkedjor, som då riskerar att inte bli godkända som klass 3 medel?

Som vi förstår det hela så finns det inga garantier att ämnena som är upptagna i bilaga 15 verkligen blir godkända som lågriskmedel. Därmed är det svårt att bedöma effekterna av förslaget för fritidsodlare. Det går inte heller att veta hur många av dessa ämnen/mikroorganismer som verkligen kommer nå fram till den svenska marknaden.

Konsekvensutredning

Det finns en risk att minskad tillgång till ogräsmedel driver på den redan idag starka trenden med stensättning och trall i trädgårdar för att få lättskötta ytor. Därmed kan det bli en motsättning mellan *Ett rikt växt- och djurliv* och *Giftfri miljö* då utrymmet för biologisk mångfald i våra trädgårdar minskar. Hårdgjorda ytor ökar också trycket på lokala reningsverk. Denna typ av resonemang saknas i konsekvensutredningen.

Stockholm 2020-09-22

Inger Ekrem
Ordförande
Fritidsodlingens Riksorganisation

Ulf Nilsson
Sekreterare, AgrDr.
Fritidsodlingens Riksorganisation